

## فهرست مطالب

۱۹.....	مقدمه
۱۹.....	قاعده فقهی
۲۰.....	تفاوت قاعده فقهی با قاعده اصولی
۲۱.....	تفاوت قاعده فقهی با قاعده حقوقی
۲۱.....	تاریخچه نگارش قواعد فقهی
۲۱.....	الف. شیعه
۲۲.....	ب. اهل سنت
۲۲.....	اقسام قواعد فقهی
۲۳.....	منابع قواعد فقهی
۲۳.....	موارد جریان قواعد فقهی
۲۴.....	اقسام احکام
۲۴.....	حکم شرعی
۲۴.....	حکم تکلیفی و وضعی
۲۶.....	حکم تاسیسی و امضایی
۲۶.....	حکم واقعی و ظاهری
۲۷.....	حکم واقعی اولی و حکم واقعی ثانوی
۲۸.....	تفاوت احکام اولی و احکام ثانوی
۲۸.....	اماره
۳۰.....	اصل
۳۱.....	فرق اماره و اصل
۳۰.....	ادله حجیت اماره
۳۱.....	شرط

۳۱	سبب
۳۱	مانع
۳۲	علت و علت ثامه

### بخش اول: قواعد فقه مدنی

#### قاعده ید

۳۵	ید و مصادیق آن
۳۵	ادله حجیت ید
۳۶	اماره یا اصل؟
۳۷	قاعده ید و منافع
۳۸	قاعده ید در مقام تعارض

#### قاعده لاضرر

۴۱	ادله قاعده لاضرر
۴۱	الف. قاعده لاضرر و عقل
۴۲	ب. قاعده لاضرر و قرآن
۴۳	ج. قاعده لاضرر و روایات
۴۷	قاعده لاضرر و اجماع
۴۷	اقسام ضرر
۴۷	ضررهای ناشی از جریان قوانین طبیعی
۴۸	ضرر ناشی از خود انسان ها به یکدیگر
۴۸	ضرر ناشی از مقررات و قوانین موضوعه
۴۸	ضرر ناشی از تراحم حقوق
۴۸	معنای لاضرر و لاضرار
۵۰	دیدگاه فقه در مورد لاضرر
۵۶	کاربرد قاعده لاضرر در قانون مدنی

**قاعده غرور ۵۷**

۵۷ ..... معنای قاعده غرور

۵۷ ..... قاعده غرور چیست؟

۵۷ ..... ادله قاعده غرور

۵۷ ..... الف. روایت

۵۹ ..... ب. اجماع

۶۰ ..... ج. بنای عقلا

۶۰ ..... د. روایات خاصه

۶۲ ..... ارکان قاعده غرور

۶۳ ..... الف. وجود خدعه و فریب

۶۳ ..... ب. ضرر حاصل از غرور

۶۴ ..... ج. علم و آگاهی به خدعه و فریب

۶۵ ..... د. قصد

**قاعده اتلاف ۶۶**

۶۶ ..... تعریف قاعده اتلاف

۶۶ ..... اتلاف

۶۷ ..... مال

۶۷ ..... ضمان

۶۷ ..... ادله اعتبار قاعده اتلاف

۶۷ ..... الف. قرآن

۶۸ ..... ب. روایات

۷۰ ..... ج. اجماع

۷۰ ..... د. بنای عقلا

۷۰ ..... قلمرو قاعده اتلاف

۷۴ ..... قاعده اتلاف و منافع

**قاعده تسبیب ۷۴**

۷۴ ..... معنای قاعده تسبیب

۷۵	ادله اعتبار قاعده تسبیب
۷۵	الف. روایات
۷۶	ب. اجماع
۷۶	اجتماع مباشر و مسبب
۷۹	<b>قاعده اقدام</b>
۷۹	معنای قاعده اقدام
۷۹	ادله اعتبار قاعده اقدام
۷۹	الف. روایات
۸۰	ب. بنای عقلا
۸۱	ج. اجماع
۸۱	قاعده اقدام در قانون مدنی
۸۱	قاعده اقدام در فقه
۸۲	الف. بیع فضولی
۸۲	ب. غصب
۸۳	ج. دین
۸۳	د. ودیعه
۸۴	<b>قاعده ضمان ید</b>
۸۴	معنای قاعده ضمان ید
۸۵	مستند و ادله قاعده ضمان ید
۸۸	ضمان منافع
۸۹	جهل و عمد
۹۰	ید صغیر و مجنون
۹۰	شیوه‌های ابرای ذمه
۹۱	۱. بازگرداندن اصل مال در صورت موجود بودن آن
۹۱	۲. جبران خسارت در صورت ناقص یا معیوب شدن مال
۹۱	۳. پرداخت بدل در صورت وجود عین و عدم امکان رد آن
۹۲	۴. پرداخت معادل در صورت تلف عین

۹۲	ایادی متعاقب
۹۳	قاعده عدم ضمان امین
۹۳	موارد امین در قانون
۹۴	ادله عدم ضمان امین
۹۵	موارد ضمان امین
<b>۹۸</b>	<b>قاعده تلف مبیع قبل از قبض</b>
۹۸	معنای قاعده
۹۸	مستند و ادله قاعده
۹۸	الف. روایات
۱۰۰	ب. اجماع
۱۰۰	ج. سیره متشرعه و بنای عقلا
۱۰۱	شرایط تحقق مفاد قاعده
۱۰۴	سؤالاتی چند
<b>۱۰۶</b>	<b>قاعده اقرار</b>
۱۰۶	معنا و ماهیت اقرار
۱۰۷	شرایط جریان قاعده اقرار
۱۰۷	الف. شرایط اقرار
۱۰۸	ب. شرایط مقرر (اقرار کننده)
۱۰۹	ج. شرایط مقرر له (کسی که به نفع او اقرار می شود)
۱۱۰	د. شرایط مورد اقرار یا مقربه
۱۱۱	ادله حجیت قاعده اقرار
۱۱۱	الف. قرآن
۱۱۱	ب. سنت
۱۱۲	ج. اجماع
۱۱۲	د. سیره و بنای عقلا
۱۱۳	کاربرد قاعده اقرار
<b>۱۱۴</b>	<b>قاعده فرعه</b>

- ۱۱۴..... تاریخچہ قاعدہ قرعہ
- ۱۱۵..... ادلہ حجیت قاعدہ قرعہ
- ۱۱۵..... الف. قرآن
- ۱۱۶..... ب. سنت
- ۱۱۸..... ج. اجماع
- ۱۱۸..... د. عقل
- ۱۱۹..... قلمرو قاعدہ قرعہ
- ۱۱۹..... آیا قاعدہ قرعہ اصل است یا امارہ؟
- ۱۲۱..... **قاعدہ اہم و مہم**
- ۱۲۱..... گفتار اول: معنی و مفہوم قاعدہ و دلائل و مستندات آن
- ۱۲۱..... الف. عقل
- ۱۲۲..... ب. روایات
- ۱۲۲..... ج. قرآن
- ۱۲۳..... گفتار دوم: گسترہ و قلمرو قاعدہ
- ۱۲۴..... گفتار سوم: کاربرد قاعدہ اہم و مہم
- ۱۲۷..... **قاعدہ ملازمہ**
- ۱۲۷..... گفتار اول: مفہوم و ماہیت قاعدہ ملازمہ
- ۱۳۰..... گفتار دوم: مستند دلیل حجیت قاعدہ ملازمہ
- ۱۳۰..... ۱. عقل
- ۱۳۱..... ۲. روایات
- ۱۳۳..... گفتار سوم: گسترہ قاعدہ ملازمہ

### بخش دوم قواعد فقہ جزایی

- ۱۳۸..... **قاعدہ اکراہ**
- ۱۳۸..... ماہیت اکراہ
- ۱۳۸..... فرق بین دو اکراہ

۱۴۰	شرایط تحقق اکراه
۱۴۳	ادله اعتبار قاعده اکراه
۱۴۳	الف. قرآن
۱۴۳	ب. روایات
۱۴۵	ج. اجماع
۱۴۵	د. عقل
۱۴۵	ه. قاعده اضطرار و قاعده لاضرر
۱۴۵	کاربرد قاعده اکراه
۱۴۵	الف. اکراه در حدود
۱۴۵	اول. اکراه بر ارتداد
۱۴۶	دوم. اکراه بر زنا
۱۴۷	سوم. اکراه بر شرب خمر
۱۴۸	چهارم. اکراه بر سرقت
۱۴۸	ب. اکراه در تعزیرات
۱۴۸	ج. اکراه در قصاص و دیات
۱۴۸	اول. اکراه بر قتل نفس
۱۵۰	دوم. اکراه به کمتر از نفس
۱۵۱	قاعده اضطرار
۱۵۱	ماهیت اضطرار
۱۵۲	شرایط جریان قاعده اضطرار
۱۵۳	ادله اعتبار و حجیت قاعده اضطرار
۱۵۳	آیات
۱۵۵	روایات
۱۵۷	عقل
۱۵۸	اجماع
۱۵۸	قلمرو قاعده اضطرار
۱۶۰	کاربرد قاعده اضطرار

**۱۶۲ ..... قاعدہ دفاع مشروع**

۱۶۲ ..... دفاع مشروع و اقسام آن

۱۶۳ ..... شرایط جریان قاعده

۱۶۵ ..... دفاع از دیگری

۱۶۵ ..... کاربرد قاعده

۱۶۸ ..... ادله اعتبار و حجیت قاعده

۱۶۸ ..... قرآن

۱۶۹ ..... سنت

**۱۷۱ ..... قاعده درء**

۱۷۲ ..... معنای قاعده درء

۱۷۳ ..... ادله حجیت قاعده درء

۱۷۴ ..... شبهه چیست و شبهات مسقط حد کدام اند؟

۱۷۵ ..... شبهه های مسقط حد کدام اند؟

۱۷۶ ..... قلمرو قاعده درء

۱۷۷ ..... شبهه موضوعی و حکمی

۱۷۸ ..... شبهه متهم یا قاضی؟

۱۷۹ ..... شبهه در عناصر سه گانه جرم

۱۸۱ ..... قصاص و تعزیرات

۱۸۱ ..... حد چیست؟

۱۸۱ ..... تعزیر کدام است؟

۱۸۱ ..... فرق بین حد و تعزیر

۱۸۲ ..... قصاص چیست؟

۱۸۲ ..... فرق بین حد و قصاص

۱۸۵ ..... معنای دیگر از حدیث درء

**۱۸۸ ..... قاعده اتلاف و تسبیب در نفوس**

۱۸۸ ..... اتلاف عمدی (قتل عمد)

۱۸۹ ..... حکم قتل عمد کدام است؟



۱۸۹	شرایط قتل موجب قصاص
۱۹۰	مسقطات قصاص
۱۹۱	اتلاف شبه عمد (قتل شبه عمد)
۱۹۳	اتلاف خطایی (قتل خطای محض)
۱۹۴	شرایط وجوب دیه بر عاقله
۱۹۵	کیفیت توزیع دیه بر افراد عاقله
۱۹۵	شرایط عاقله
۱۹۶	موارد وجوب دیه بر عاقله
۱۹۸	<b>قاعدهٔ لوٲ</b>
۱۹۸	انواع قتل
۱۹۹	راه‌های اثبات قتل
۲۰۰	ادلهٔ حجیت قاعده
۲۰۰	روایات
۲۰۲	اجماع
۲۰۲	قلمرو قاعده
۲۰۴	شرایط قسم خوردندگان
۲۰۷	<b>قاعدهٔ ارش</b>
۲۰۷	معنی و مفهوم قاعده
۲۰۷	دلایل و مستندات قاعده
۲۰۷	الف: روایات
۲۰۹	ب: اجماع
۲۱۰	شیوهٔ محاسبه ارش و حکومت
۲۱۰	الف: عبد انگاری
۲۱۰	ب: نظر حاکم پس از جلب نظر دو نفر عادل
۲۱۰	ج: صلح و تراضی
۲۱۱	د: نظر امام (حاکم)
۲۱۲	<b>قاعدهٔ دیهٔ اعضا</b>

۲۱۲	معنی و مفهوم قاعده
۲۱۳	مستند و دلیل حجیت قاعده
۲۱۳	الف. صحیحۀ هشام بن سالم
۲۱۴	ب. صحیحۀ عبدالله بن سنان
۲۱۵	شمول و گسترۀ قاعده
۲۱۸	استثنائات قاعده
۲۱۸	الف. بیضتین
۲۱۹	ب. شفتین (لب ها)
۲۲۰	ج. پلک ها
۲۲۱	منابع